

РОДОВО БУЏЕТСКА ИЗЈАВА

1. Податоци за избраната Програма

Име на програмата:

Програма за поддршка на претприемништвото, конкурентноста и иновативноста на малите и средни претпријатија во 2016 година
1. Ваучерски систем на советување

Сектор (организациона единица) надлежен за спроведување на програмата:

Агенција за поддршка на претприемништвото во Република Македонија

Вид на програмата

- Хоризонтална
 Вертикална

Како програмата е поврзана со Стратегијата за родова еднаквост 2013-2020:

Економското јакнење претставува еден од најзначајните фактори и цел во постигнувањето на родовата еднаквост, која во себе содржи повеќе елементи насочени кон: елиминација на разните форми на дискриминација; промовирање на повеќе и подобри работни места за жените, во смисла на број на вработени и квалитет на вработувањето, промовирање на женското претприемништво како можност за економско зајакнување на жените и намалувањето на феминизацијата на сиромаштијата. Еден од секторските приоритети на Стратегијата за родова еднаквост 2013-2020 е Економско зајакнување и родовата еднаквост со цел креирање мерки за поттикнување на женското претприемништво во Република Македонија, особено во делот на зголемување на бројот на вработени во субјектите кои се во сопственост на жени, како и поттикнување на деловната активност на жените во руралните средини.

Краток осврт на програмата:

Во 2016 година активностите на Агенцијата за поддршка на претприемништво на РМ (АППРМ) ќе бидат насочени кон реализација на ваучерскиот систем на советување, инфо – пулт, организација на обуки за подобрување на конкурентноста на МСП, локалните консултанти, жените претприемачи, социјално претприемништво, подготовка на бизнис план и обуки за наставници, професори и студенти за претприемништво. Исто така, ќе бидат реализирани и работилници за промоција на претприемачкото образование кај младите луѓе, менторство, а во рамки на редовни програмски активности и во 2016 година ќе биде поддржана реализацијата на Европската недела на МСП и подготовката на годишен извештај – Опсерваторија за МСП за 2015 година.

2. Анализа на состојбата (објаснете кои се родово релевантните прашања во секторот/областа опфатен/а со програмата и кои фактори придонесуваат кон родово нееднаквост)

Програмата за ваучерско (субвенционирано) советување (ВСС) нуди поддршка на потенцијалните претприемачи и на постојни претпријатија кои сакаат да реализираат некоја бизнис идеја. Ваучерскиот систем на советување го поддржува обезбедувањето услуги на советување и развој на деловна активност во форма на плативи ваучери. Ваучерите им дозволуваат на корисниците да изберат овластени советници според мониторингот и методологијата одобрена од АППРМ.

Помошта за самовработување се обезбедува бесплатно на невработените, додека поддршката за МСП е во вид на соодветен грант, односно 50% учество на клиентот и 50% субвенција. Во 2014 година беа реализирани следниве активности:

- Измени и дополнување на web за консултанти,
- Избор на организации за деловна поддршка кои во месец мај, врз основа на договори, беа вклучени за реализација на програмската активност „Ваучерскиот систем на советување”, во 2014 година при што се реализираше:
  - подготовка и објавување на јавен повик во јавните гласила,
  - подготовка на придружна документација кон јавниот повик,
  - подготовка на методологија за оценување на апликациите кон јавниот повик,
  - оценка и предлог на Комисијата за избор доставен до директорот на АППРМ за избор на 7 организации за деловна поддршка, од вкупно 8 пријавени на Јавниот повик,
  - припрема и потпишување на договори со 7 избрани организации за деловна поддршка
  - почеток на имплементација на Програмата од март 2014 година.

Резултати во ВСС за периодот март - 30 декември 2014 година се следни:

- Вкупно издадени - 46 ваучери за 27 клиенти на вкупен износ од 706.695,00 денари,
- За потенцијални претприемачи издадени се 19 ваучери за 12 клиенти на вкупен износ од 162.900,00 денари,
- За постојни претпријатија издадени се 27 ваучери за 21 клиент во вкупен износ од 543.795,00 денари, а реализирани се 26 ваучери за 20 клиенти, односно еден ваучер на износ од 30.000,00 денари не беше реализиран поради изминување на рокот на важноста.

За административна надокнада на организации за деловна поддршка кои ја и имплементираат ваучерската програма на регионално ниво планирани беа околу 20% од вкупниот износ на субвенцијата или околу 135.000,00 денари, а исплатени се точно 134.661,00 денари. Надокнадата на организации за деловна поддршка е регулирана со посебни нормативи кои се дел од Прирачникот на процедури и Договорите за реализација на програмата кои се склучуваат со секоја организации за деловна поддршка поединечно.

Резултатите во извештајниот период во однос на вклучени клиенти и издадени ваучери се добри со оглед дека во поголем дел од овој извештаен период сите изведувачи на програмата за Ваучерско советување беа ангажирани во реализација на Програмата на Владата на РМ за Самовработување, при што исто така се издаваа ваучери за невработени лица¹.

Интересот на невработените лица за вклучување во ваучерската програма останува низок, од причина што лицата вклучени во Програмата на Владата на РМ за активни мерки и политики на вработување, покрај советодавниот дел кој го опфаќа Ваучерската програма, може да добијат и грант средства во висина од 185.000,00 денари.

Ова директно влијае на намалениот интерес од клиентите за учество во Програмата за ваучерско советување при АППРМ, но бидејќи АППРМ преку Ваучерската програма е интегрален дел од Програмата на Владата на РМ може да се заклучи дека ефектите се постигнати.

Кога ќе се земе во предвид вкупниот број на ваучери и вкупниот број на клиенти вклучени во Програмата на ВСС, се забележува дека за секој клиент невработено лице во просек се издаваат во просек 1,58 ваучери, а за постојните претпријатија 1,29 ваучери по клиент што претставува зголемување во однос на изминатата година кога се издаваа по еден ваучер за еден клиент.

Имајќи го во предвид вкупниот износ за реализираните ваучери од 696.795,00 денари и вкупниот број на реализирани часови на советување од 1137 часа од кои 746 специјалистички и 391 генералистички доаѓаат до просечна цена на советнички час од 613,00 денари што одговара на условите и пазарот на консултантски услуги во Република Македонија.

Во овој период, од вкупните одобрени средства за оваа програмска активност во износ од 900.000,00 ден. реализирани се 861.158,00 денари од кои платени се субвенции во висина од 676.695,00 ден., административна надокнада за изведувачите во висина од 134.661,00 денари и промотивни активности во висина од 49.802,00 денари, а не се реализирани активности во висина од 38.842,00 денари, односно не е реализиран еден ваучер.

---

¹ Во програмата САМОВРАБОТУВАЊЕ, односно Промовирање на одржливи вработувања издадени се 1051 ваучер за невработени лица

3. Предложени интервенции (наведете ги интервенциите кои сметате дека ќе ги намалат родовите нееднаквости во секторот/областа)

Во имплементацијата на програмата за 2016 година за прв пат ќе се интегрира родовиот концепт во следните активности:

- Ваучерски систем на советување, при што особено внимание ќе се обрне на зголемено учество на жените во оваа програмска активност и во истата ќе биде воведена родово разделена статистика.
- Промоција на женското претприемништво преку веб страната на АППРМ.

Во 2017 година РБП ќе биде вклучено во програмската активност – Инфо пулт.

Во 2018 година РБП ќе биде вклучено во програмската активност – Поддршка за женско претприемништво.

4. Очекувани резултати од програмата (опишете низ кои практични чекори ќе ги постигнете резултатите кои ќе обезбедат подобри можности и за жените и за мажите во имплементацијата на програмата и како постигнувањето на тие резултати ќе помогне во унапредување на еднаквоста).

- Зголемен број на жени корисници на ваучерскиот систем на советување.
- Унапредување на системот за прибирање податоци со родово разделени податоци.
- Подобрена промоција на женското претприемништво.

5. Аутпут индикатори

- воведена родово разделена статистика на корисниците на ваучерскиот систем на советување
- Најмалку 6 ваучери издадени за жени корисници на ваучерскиот систем на советување
- Променета веб станица на АППРМ со акцент на женско претприемништво

6. Буџет на програмата/извор на средствата

Буџет на АППРМ за Ваучерски систем на советување: 900.000,00 денари